Dosarul nr. 4r-4389/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23116105-02-4r-11102024 Judecător Aureliu POSTICĂ

D E C I Z I E
în numele Legii

30 decembrie 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Eugeniu BEȘELEA
Judecătorii Olga COJOCARU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de administratorul „EXPLOR TUR" S.R.L.„ Victor AFTENI împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție vamală seria/nr. DPN01 000414 din 18.07.2023, adoptate în privința lui **„EXPLOR TUR" S.R.L.,** în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 10.08.2023 până la 14.06.2024;
în Curtea de Apel Centru, din 11.10.2024 până la 30.12.2025.
Procedura de citare legal executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 14.06.2023, agentul constatator al ISSPNPC, Arina Miron a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. IPN01 000475 în privința lui „EXPLOR TUR" S.R.L., reprezentată de administratorul Victor Afteni în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional, fiind constatată încălcarea prevederilor art.10 lit.c), d) şi art.181 alin.(1) din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, în vigoare din 27 octombrie 2003 pentru faptul că la 16.05.2023, „EXPLOR TUR" S.R.L., cu sediul în mun. Chișinău, pe str. 31 August 1989, nr. 64 a refuzat de a satisface reclamația consumatorului Sergiu ZGARDAN privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător în mărime de 2160 lei pentru biletele de avion, la care cursa a fost anulată, în condițiile stabilite de legislație.

La data de 18.07.2023 șeful ISSPNPC, Sergiu DĂRĂNUŢA a emis decizia de sancționare cu seria şi nr. DPN01 000414 în prezența reprezentantului „EXPLOR TUR” S.R.L. Roman LEAHU, prin care persoana juridică a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional şi a fost sancționată cu amendă în mărime de 90 unități convenționale, echivalentul a 45000 lei.

Potrivit deciziei de sancționare, în acțiunile persoanei juridice „EXPLOR TUR” S.R.L. a fost reținut refuzul prestatorului „EXPLOR TUR” S.R.L. de a satisface reclamația consumatorului Sergiu ZGARDAN privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător (nerambursarea sumei de 2160 lei pentru biletul de avion la care cursa a fost anulată), în condițiile stabilite de legislație.

Astfel, la 03.022023, Sergiu ZGARDAN, a procurat bilet de avion de la compania AIR Moldova, Chișinău (KIV) - Roma (FCO) cu nr. CUZTPO, 9U-891 pentru zborul din 19.05.2023 prin intermediul site-ului ZBOR.MD (S.R.L. „EXPLOR TUR”).

La 02.05.2023, consumatorul a fost informat despre anularea zborului pentru cursa aeriană corespunzătoare biletului sus-menționat.

Prin urmare, consumatorul la 16.05.2023, printr-o reclamație a solicitat de la S.R.L. „EXPLOR TUR” rambursarea completă a mijloacelor bănești încasate pentru zborul anulat, iar în rezultat a primit refuzul restituirii contravalorii biletului motivând că compania respectivă este intermediară și de fapt compania AIR Moldova se face vinovată de anularea zborului.

La 19.05.2023 în cancelaria ISSPNPC a parvenit petiția consumatorului ZGARDAN Sergiu, prin care a solicitat constatarea încălcării și aplicarea sancțiunii în privința S.R.L. „EXPLOR TUR”, conform Codului contravențional, pentru nerespectarea prevederilor legislației privind protecției consumatorilor.

La data de 10.08.2023, în adresa Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) a parvenit spre examinare contestația înaintată de administratorul S.R.L. „EXPLOR TUR”, împotriva deciziei de sancționare nr. DPN01000414 din data de 18.07.2023, prin care persoana juridică a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional, fiind supusă sancțiunii în formă de amendă în mărime de 90 unități convenționale.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024,* a fost respinsă depusă de administratorul „EXPLOR TUR” S.R.L. împotriva deciziei în cauza contravențională cu seria şi nr. DPN01 000414 din 18.07.2023 de sancționare a lui „EXPLOR TUR” S.R.L. cu amendă în mărime de 90 (nouăzeci) de unități convenționale, echivalentul sumei de 4500 (patru mii cinci sute) lei, emisă de șeful Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Sergiu DĂRĂNUŢĂ, în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional, ca nefondată.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, administratorul „EXPLOR TUR” S.R.L.,, Victor AFTENI a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024, prin care să fie dispusă admiterea contestației, anularea Deciziei seria DPN 01 Nr.000414 din 18.07.2023 asupra cauzei contravenționale emisă de Inspectoratul de Stat

pentru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecția Consumatorului privind sancționarea "EXPLOR TUR" S.R.L. cu 90 u.c., echivalentul a 4500 lei și a Procesului-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2024 cu încetarea procesului contravențional în privința "EXPLOR TUR" S.R.L. din lipsa faptei contravenționale.

În motivarea recursului recurentul a menționat că, prima instanță a ajuns la o concluzie eronată de a respinge contestația, deoarece a neglijat aspecte esențiale ale speței și evidențiate în ședință de către subsemnat, aspecte, la care prima instanță nici nu s-a referit. formulând o motivare generalizatoare şi formală, nepertinentă, pentru a justifica soluția aleasă.

În fapt, reține recurentul că Arina MIRON, agentul constatator al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului (ISSPNPC) a întocmit Procesul-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2023 pe pretinsa faptă contravențională: refuzul din 16.05.2023 al "EXPLOR TUR" S.R.L. de a satisface reclamația consumatorului ZGARDAN Sergiu privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător în mărime de 2160 lei pentru biletele de avion, la care cursa a fost anulată, în condițiile stabilite de legislație.

Instanța la examinarea cauzei contravenționale nu a stabilit legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2023 și anume: în ce circumstanțe a fost întocmit Procesul-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2023 și de ce nu au fost prezenți contravenientul şi partea vătămată și de ce procesul-verbal a fost întocmit în lipsa acestora. La pct. 1 din Hotărârea judecătorească din 14.06.2024 este indicat: „în privința lui „EXPLOR TUR" S.R.L. reprezentată de administratorul Victor AFTENI". Menționează că această constatare este greșită deoarece nici Victor AFTENI nu a fost la data şi ora întocmiri procesului-verbal şi nici reprezentantul prin procură al "EXPLOR TUR" S.R.L. Astfel, instanța nu a examinat și a omis faptul că procesul verbal nu a fost semnat de către presupusul contravenient. și grav este faptul că Șeful ISSPNPC indică greșit în Decizia asupra cauzei contravenționale DNP 01 Nr.000414 din 18.07.2023 la pct. 8: „La examinarea cauzei contravenționale reprezentantul prin procura - Roman LEAHU, S.R.L. „EXPLOR TUR", s-a prezentat, fiind citat legal prin Citația nr. 27/07- 2197 din 15.06.2023, care a menționat că nu este de acord cu procesul-verbal contravențional și nu sunt clare acțiunile ISSPNPC".

Reiterează faptul că reprezentantul prin procură al "EXPLOR TUR" S.R.L. nu a fost la data și ora întocmirii procesului-verbal și nici nu sunt mențiunile respective în procesului-verbal, indicate de Șeful ISSPNPC. Concluzionează că instanța nu a cercetat probele esențiale care se contrazic: - Procesul-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2023 şi Decizia asupra cauzei contravenționale DNP 01 Nr.000414 din 18.07.2023 fapt care deja atrage după sine ilegalitatea şi nulitatea acestora, inclusiv a Hotărâri din 14.06.2024 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Indică recurentul că instanța de judecată nu a clarificat și a omis faptul că agentul constatator nu a stabilit care este serviciului necorespunzător în mărime de 2160 lei" şi dacă acesta constituie contravenție, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege şi este pasibilă de sancțiune contravențională. Or, ISSPNPC putea, dar nu a efectuat niciun control în

conformitate cu prevederile din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător şi nici nu a efectuat expertize şi încercări (testări) care ar confirmă necorespunderea serviciului cerințelor stabilite în actele normative sau declarate conform prevederilor de la alin.(7) art.42 din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor.

Reține că nu sunt probe la materialele cauzei pe care ar fi putut să se bazeze agentul constatator şi instanța de judecată la stabilirea refuzului din 16.05.2023 al ''EXPLOR TUR" S.R.L. de a satisface reclamația consumatorului ZGARDAN Sergiu privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător. Instanța de judecată nu a examinat nici probele şi nici nu a clarificat lipsa temeiului/dovezii/probei care ar confirma juridic acest aspect. Astfel, aceasta a fost o presupunere a agentului constatator care nu este bazată pe nicio probă .

Astfel, nici agentul constatator şi nici instanța de judecată nu a stabilit cine a anulat cursa şi dacă acest aspect are legătură cu genul de activitate al ''EXPLOR TUR" S.R.L. sau dacă ultima se face responsabilă de anularea zborului. Agentul constatator nu a solicita concluzia Autorității Aeronautice Civile referitor la anularea zborului de către C.A. AIR MOLDOVA. Instanța nu a examinat faptul că în Procesul-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2023 la compartimentul „prin ce a comis contravenția" nu au fost menționați indicii calificativi ai elementelor constitutive ale contravenției ceea ce duce la nulitatea procesului-verbal contravențional.

Susține recurentul că agentul constatator nu a dovedit că au existat premise pentru aplicarea art.278 alin.(2) Cod contravențional, or despre care serviciu este vorba și dacă acest serviciu intră în obligația prestării de către contravenient, agentul constatator nu a stabilit.

Menționează recurentul că cet. ZGARDAN Sergiu a cumpărat un Bilet de avion. Vânzătorul ''EXPLOR TUR" S.R.L. era obligat să predea Biletul de avion fără vicii (defecte) materiale. Se consideră fără vicii materiale Biletul de avion care, la transferarea riscurilor, are caracteristicile convenite. În cazul în care nu s-a convenit asupra caracteristicilor, Biletul de avion nu are vicii dacă corespunde destinației stabilite în contract, corespunde utilizării obişnuite şi prezintă caracteristici care există în mod obişnuit la Bilete de avion de același fel şi pe care cumpărătorul le poate aştepta ținând cont de felul Biletului de avion. În aceste caracteristici se includ şi cele pe care cumpărătorul le poate aştepta conform specificațiilor publice ale întreprinzătorului, îndeosebi prin publicitate, cu excepția cazului în care specificațiile nu pot influența decizia de cumpărare.

În contextul Legii privind protecția consumatorilor, noțiunea de "vicii materiale" trebuie asimilată cu noțiunea de "deficiențe" şi înțeleasă ca o neconformitate cu cerințele prescrise sau declarate (art.1 din legea dată), iar în contextul Codului civil, noțiunea de "vicii materiale" se referă la neconformitatea cu cerințele convenite. Textele de legi enunțate urmează a fi aplicate în mod coroborat. Astfel, se consideră viciu material deficiențele legate de necorespunderea cu cerințele declarate sau prescrise, care ar permite înaintarea unei acțiuni privind protecția drepturilor consumatorului.

De asemenea, nu este fondată constatarea agentului constatator şi a instanței referitor la încălcarea prevederilor art.10 lit.c) şi d) din Legea 105/2003, şi anume să presteze numai servicii care nu afectează viața, sănătatea, ereditatea şi securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora, or rezervarea - vânzarea biletelor de avion nu afectează

viața, sănătatea, ereditatea şi securitatea consumatorului ZGARDAN Sergiu ori interesele economice ale acestuia, și lit.d) să respecte cerințele stabilite în actele normative sau declarate, precum şi clauzele contractuale, or ’’EXPLOR TUR” S.R.L. a rezervat şi transmis biletul de avion conform solicitării şi opțiunilor selectate de consumator şi în conformitate cu ”Termeni şi condiții ZBOR.MD*”* şi *”*Reguli tarifare ale companiei Aeriene AIR MOLDOVA

Referitor la art.18/1 din Legea 105/2003 (articol deja abrogat), nu au fost constatate deficiențe în timpul prestării sau recepționării serviciului de rezervare-vânzare a Biletului de avion de către ’’EXPLOR TUR” S.R.L, iar acest articol nu se aplică la serviciile ’’EXPLOR TUR” S.R.L. care în conformitate cu genurile sale de activitate rezervează şi vinde bilete de avion prin agenții revânzătoare. La caz. Biletul de avion a fost cumpărat de la ’’ALCEDO GRUP” S.R.L. şi vândut cet. ZGARDAN Sergiu. Astfel reține recurentul că nu revine ’’EXPLOR TUR” S.R.L. obligația de transportare pasageri şi bagaje cu o aeronavă la locul de destinație. La fel, nici anulările de zbor nu sunt de competența ’’EXPLOR TUR” S.R.L. Procedura de procesare a rambursărilor de la companiile aeriene are loc la solicitarea pasagerului iar banii se rambursează pasagerului numai după transferul acestora pe contul ’’EXPLOR TUR” S.R.L.

Este greșită constatarea instanței de judecată din Hotărârea judecătorească din 14.06.2024 referitoare la refuzul restituirii contravalorii biletului. La data de 16.05.2023 cet. ZGARDAN Sergiu a depus o reclamație la care ’’EXPLOR TUR” S.R.L. ia oferit răspunsul № I 13-23 din 16.05.2023 prin care, la penultimul alineat este menționat*:* ,iar referitor la revendicarea Dvs. ținem să vă comunicăm că am solicitat, conform cererii Dvs., de la Compania Aeriana AIR MOLDOVA a banilor pentru biletul de avion la zborul anulat. Despre răspunsul Companiei Aeriene AIR MOLDOVA veți fi informat adițional de îndată ce-l primim. Prin același răspuns, în context, cet. ZGARDAN Sergiu a fost informat despre faptul că „tot ce ține de anulări de zbor, este în afara controlului ZBOR.MD, şi suntem în totalitate dependenți de deciziile transportatorului Air Moldova iar ZBOR.MD nu poate influența situația în niciun fel.

La acest aspect comunică referitor la solicitarea de rambursare procesată în sistemul Radixx al AIR MOLDOVA pentru cet. ZGARDAN Sergiu - banii nici până în ziua de astăzi nu i-am recepționat. De ce AIR MOLDOVA nu înapoiază banii pasagerilor? - este un lucru bine știut. Pe lângă aspectele politice, prin încheierea Instanței de insolvabilitate din 10.05.2023 - Judecătoria Chișinău (sediul Central), CEBAN Alexandru, (Dosar nr. 2i-333/23), s-a hotărât se suspenda executările silite asupra bunurilor debitorului Compania Aeriana „AIR MOLDOVA " SRL (IDNO: 1002600001718) pe durata negocierilor cu creditorii a unui plan al procedurii accelerate de restructurare extrajudiciara, s-a constatat informația despre mijloacele financiare aflate pe conturile companiei AIR MOLDOVA, în valoare totala de 130 871135,35 lei, dintre care 129 541 677,35 lei cu titlu de depozit de asigurare deținut la BC „Moldova-Agroindbank” SA, se desemnează administratorul autorizat SELEVESTRU Irina, deținătorul autorizației nr. 112 din 14.01.2015, în calitate de administrator provizoriu pentru a asista debitorul Compania Aeriana „AIR MOLDOVA " SRL în negocierile cu creditorii. Cu atât mai mult că însăși AIR MOLDOVA prin ultimul Comunicat din 19.08.2023*,* (sursa: https://www.airmoldova.md/news-records-ro/in-atentia-

pasagerilor-19-08-2023/**)** informează despre faptul că Pasagerii care au procurat biletele achitând prin intermediul agenţiilor vor putea primi rambursarea în numerar/pe card, odată cu reluarea activităţii comerciale si operaţionale a companiei aeriene.”. Este bine cunoscut faptul că AIR MOLDOVA nu şi-a reluat activitatea iar banii cet. ZGARDAN Sergiu se află încă la AIR MOLDOVA.

Indică recurentul că faptul juridic declanşator al calităţii de consumator este intrarea într-un raport juridic civil. Conform art.3 alin.(1) Cod civil*,* are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acţionează predominant în scopuri ce nu ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Uneori, Codul civil reglementează contractele de consumator şi acordă protecţie sporită fără a numi partea contractantă „consumator". Este cazul art.1592-1617 privitoare la contractul privind pachetul de servicii de călătorie, în care consumatorul este numit „călător", după modelul Directivei sursă — Directiva (UE) 2015/2302 din 25.11.2015 privind pachetele de servicii de călătorie şi serviciile de călătorie asociate. Sau, în cazul art.1411-1430 privitoare la contractul de transport, în care consumatorul este numit ,.pasager", termen care se aplică în cazul cet. ZGARDAN Sergiu.

De regulă, consumatorul va fi partea care primeşte o prestaţie caracteristică şi anume, în speţă de la „EXPLOR TUR” S.R.L**.** — servicii de rezervare-vânzare bilete de avion şi de la AIR MOLDOVA **-** servicii de transportare a pasagerului şi bagajelor cu o aeronavă la aeroportul de destinaţie. Aşadar, consumatorul beneficiază de regimul favorabil prevăzut de art.863 alin.(2) Cod civil conform căruia profesionistul (AIR MOLDOVA) trebuie să restituie consumatorului preţul în termen de 30 de zile de la apariţia evenimentului care declanşează obligaţia de restituire - anularea zborului de către AIR MOLDOVA.

În context, menţionează faptul că Codul civil prevede drepturile şi obligaţiile participanţilor la Contractul de transport, iar prin lege specială, Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012 sunt stabilite compensaţiile şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor. Potrivit Regulamentului privind compensarea şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012 vine în scopul executării prevederilor Legii nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecţia consumatorilor. Conform prevederilor din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012**,** responsabil pentru transportarea persoanelor, bagajelor şi mărfurilor şi a oferi asistenţă şi compensaţii pasagerilor este operatorul aerian.

Menţionează faptul că tot ce ţine de anulări de zbor, este în afara controlului „EXPLOR TUR” S.R.L., care este în totalitate dependentă de deciziile transportatorului AIR MOLDOVA iar despre acest lucru cet. ZGARDAN Sergiu a fost informat la momentul rezervării şi achitării biletului de avion şi a bifat că este de acord cu acestea şi adiţional este indicat chiar pe biletele de avion.

Prin urmare, între cet. ZGARDAN Sergiu şi operatorul aerian CA ”AIR MOLDOVA” S.R.L. au fost stabilite relaţii contractuale de transport de pasageri şi bagaje care cad sub incidenţa convenţiilor internaţionale, reglementărilor normative naţionale şi regulilor interne ale operatorului aerian AIR MOLDOVA. Mai mult, efectele unui act juridic civil (Contractul

de transport) sunt guvernate de principiul relativității, stipulat la art.1086 alin.(1) Cod civil potrivit căruia „Contractul produce efecte numai între părți dacă legea nu prevede altfel. Orice clauză contrară este lovită de nulitate absolută. La acest aspect, după cum a menționat şi în contestare, consideră că ISSPNPC urma să examineze cazul ZGARDAN Sergiu în raport cu agentul economic AIR MOLDOVA care nu a prestat serviciul de transportare de pasageri şi bagaje în baza contractului confirmat prin Biletul de avion.

Referitor la competență - chestiune care nu a fost soluționată de către instanță la cererea contravenientului, reține că controlul judecătoresc este un control de legalitate, care cuprinde în sine verificarea existenței temeiului formei activității ISSPNPC, corectitudinii interpretării noțiunilor juridice vagi, proporționalității egalității de tratament, imparțialității, securității juridice, motivării, exercitarea dreptului discreționar, dacă autoritatea este împuternicită să acționeze în baza acestui drept, protecția încrederii legitime în activitatea autorității şi altele. Pe de o parte, art.408 Cod contravențional prevede că: Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare si Protecția Consumatorilor constată şi examinează contravențiile prevăzute la art.84, art.273 pct.1), 4), 6), 10), 12), 19), art.274 alin.(2), (6) şi (7), art.278-281, art. 344, art.349 alin.(6) şi art. 364 alin. (3), (4), (51) şi (6), săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competenta sa. Pe de altă parte, atrage atenția că legiuitorul clar stabilește la pct.42 şi 43 din Regulamentul privind compensarea şi asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012, autoritatea Aeronautică Civilă efectuează controlul respectării prevederilor legislației în domeniul protecției consumatorilor în transport aerian.

Mai mult ca atât, instanța nu s-a expus nici asupra faptului invocat de către contravenient în cadrul ședinței de judecată care a menționat că: Legiuitorul, a aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012 Regulamentul privind compensarea şi asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor în scopul executării prevederilor art. 4 alin. (2) al Legii aviației civile nr. 1237-XIII din 9 iulie 1997 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 98-99, art. 292), cu modificările ulterioare si Legii nr. 105-XVdin 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 176-181, art. 513), cu modificările şi completările ulterioare. Or, Legiuitorul clar a instituit acest Regulament cu un scop cert - pentru situațiile de anulare a zborurilor si compensare a pasagerilor/apărarea dreptului consumatorului care se aplică şi la cazul cet. ZGARDAN Sergiu.

Totodată, consideră că Legiuitorul nu dă dreptul concomitent adresării pe ambele căi: 1) şi în baza Legii nr. 105/2003 şi 2) în baza Regulamentului menționat, sau, ar fi o practică incorectă şi păguboasă în Republica Moldova care consideră că nu poate fi verificată şi reglementată şi ar prejudicia dublu prestatorii/operatorii aerieni. Nu există siguranță şi certitudine că ZGARDAN Sergiu (sau o altă persoană pe alt caz) nu va solicita încă o dată rambursarea banilor pentru zborul anulat + compensație sau chiar va solicita ChargeBack prin intermediul Băncii (în cazul achitării cu Marstercard). Sunt cazuri deja înregistrate în practică când pasagera a obținut banii pentru bilete prin intermediul unei bănci, a depus o cerere de chemare în judecată (civil) şi a mai depus şi o reclamație la ISSPNPC. Reieșind din

faptul că petiționarul/victima ZGARDAN Sergiu a solicitat rambursarea banilor pentru zborul anulat de către AIR MOLDOVA şi nu a înaintat pretenții la serviciile de rezervare - vânzare a biletelor de avion prestate de către „EXPLOR TUR" S.R.L., şi nici nu a fost stabilit vreun serviciu necorespunzător prestat de către „EXPLOR TUR" S.R.L., respectiv, nu este clară intervenția autorității publice - Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecția Consumatorilor în acest caz.

Referitor la presupusa fapta contravențională: refuzul ''EXPLOR TUR" S.R.L. de a satisface reclamația consumatoarei ZGARDAN Sergiu privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător. Conform art.17 Cod contravențional, persoană juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere contravențională pentru o faptă prevăzută de prezentul cod, în speță, fapta pentru care a fost sancționat contravenientul este - anularea Zborului, care nu a fost săvârșită de ''EXPLOR TUR" S.R.L. dar de transportatorul/operatorul aerian Compania Aeriana AIR MOLDOVA.

În concluzie notează că conform art.441 alin.(3) lit.a) Cod contravențional, ''procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: a) nu există faptul contravenției. Nici dispozițiile art.18/1 din legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor nu sun aplicabile speței, ori serviciul de rezervare - vânzare bilete de avion prestat de ''EXPLOR TUR" S.R.L. nu a prezentat careva neconformități în sensul dispozițiilor legale, iar neexecutarea obligațiilor asumate de transportator nu-i sunt imputabile ''EXPLOR TUR" S.R.L. Numai procesul-verbal cu privire la contravenție, nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia şi a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției.

Consideră că instanța de judecată a fost părtinitoare, bazându-se pe pct. 21 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile nr. 7 din 09.10.2006 care indică că trebuie să se țină cont nu numai de drepturile cetățenilor la satisfacerea necesităților lor în sfera comerțului, serviciului, dar şi de posibilitățile reale ale agentului economic de a satisface cerințele consumatorului. în special, instanța poate să nu recunoască temeinicia cerințelor cu privire la încheierea contractului dacă pârâtul va dovedi faptul că efectuarea sau prestarea serviciului iese din limitele activității stabilite sau depășește posibilitățile lui.

Concomitent, afirmă că nu pot fi prestate serviciile care nu intră în activitatea statutară a agentului economic sau efectuarea cărora nu este prevăzută de regulament, după caz (inclusiv nu sunt prevăzute de regulile deservirii sociale şi ale altor moduri de deservire, de regulile de efectuare sau prestare a anumitor genuri de servicii), ori produsul/serviciul solicitat depășește posibilitățile tehnologice ale întreprinzătorului. Aceste litigii se vor examina prin prisma echilibrului armonios dintre principiile nediscriminării consumatorilor, al egalității acestora, pe de o parte, şi principiul libertății contractuale, pe de alta. Instanța de judecată trebuia să ia în considerare şi prevederile de la pct. 32. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile nr.7 din 09.10.2006: Prejudiciul cauzat

consumatorului prin acțiunile persoanelor terțe urmează să fie reparat potrivit dispozițiilor generale, dar nu conform normelor Legii privind protecția consumatorilor.

Constată recurentul că instanța de fond nu a examinat toate probele şi în special: Procesul-verbal cu privire la contravenție Seria IPN 01 Nr. 000475 din 14.06.2023 şi Decizia asupra cauzei contravenționale DNP 01 Nr. 000414 din 18.07.2023, a dat o apreciere incorectă a probelor, nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet şi obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importantă pentru soluționarea justă a cauzei.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

La data de 24 octombrie 2025, prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Ana-Victoria BABIN, a depus referință la recursul declarat de administratorul „EXPLOR TUR" S.R.L.„ Victor AFTENI, prin care a solicitat respingerea acestuia cu menținerea fără modificări a Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024.

A menționat agentul constatator faptul că potrivit art.10 lit.c) din Legea 105/2003 privind protecția consumatorilor, prestatorul este obligat să presteze numai servicii care nu afectează viața, sănătatea, ereditatea şi securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora, şi lit.d) să respecte cerințele stabilite în actele normative sau declarate, precum şi clauzele contractuale. Iar conform art.18/1 alin.(1) din Legea 105/2003 privind protecția consumatorilor, în cazul serviciilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute care nu sânt imputabile consumatorului, înlocuirea gratuită în condițiile art.18 alin.(4), reducerea

corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii se aplică la constatarea deficiențelor în timpul prestării sau recepționării serviciului ori în cadrul termenului de garanție şi se face de către prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit în contract. În conformitate cu art.278 alin.(2) Cod contravențional, refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului privind remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită a acestuia sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în condițiile stabilite de legislație se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Cu referire la motivele invocate de recurent, ISSPNPC consideră că sunt neîntemeiate, or, examinând probatoriul administrat, instanța de fond a reținut în mod justificat că victima ZGARDAN Sergiu a efectuat plata sumei în mărime de 2 160 lei în adresa „EXPLOR TUR" S.R.L. pentru procurarea biletului de avion (fapt confirmat prin bonul fiscal nr. ООП din 03.02.2023). Astfel, reieșind din conținutul răspunsului oferit la reclamația consumatorului, recurentul a refuzat să ramburseze banii achitați de cet. ZGARDAN Sergiu, invocând în mod neîntemeiat că activitatea sa este realizată în numele şi pe seama transportatorilor, iar obligația de restituire a contravalorii biletelor călătorie ar aparține C.A. „Air Moldova" S.R.L.

În acest context, menționează că, potrivit răspunsului la reclamație oferit victimei, însuși recurentul declară că „ „EXPLOR TUR" S.R.L. este o agenție de turism care activează sub marca comercială „ ZBOR.MD " şi care are în obiectul de activitate rezervări-vânzări bilete de avion. Astfel, atrage atenția că, bonul de casă este documentul valabil care atestă efectuarea unei tranzacții comerciale la punctul de vânzare al biletelor de avion conform domeniului de activitate- „EXPLOR TUR" S.R.L.- şi anume de vânzare şi rezervare a biletelor de avion, fapt care acordă dreptul consumatorului de a solicita rambursarea mijloacelor bănești de la ultima. Or, potrivit art. 18^5 alin. (2) din Legea 105/2003 privind protecția consumatorilor, Odată cu depunerea reclamației, consumatorul prezintă o copie de pe bonul de casă sau o copie de pe alt document care confirmă efectuarea cumpărăturii (inclusiv certificatul de garanție).

Respectiv, menționează că, „EXPLOR TUR" S.R.L. nu este un operator aerian care execută sau intenționează să execute un zbor în temeiul unui contract cu un pasager sau în numele unei alte persoane, juridice sau fizice, care a încheiat un contract cu pasagerul respectiv, însă agenția de turism acționează în sensul vânzării biletelor de avion ale operatorului aerian, la anularea zborurilor căruia, rambursarea va fi efectuată în punctul de vânzare a biletelor. Subsecvent, recurentul invocă faptul că, mijloacele bănești ale victimei au fost transferate către compania aeriană „Air Moldova", fapt ce confirmă existența unor relații de natură contractuală între agenția de turism „EXPLOR TUR" S.R.L. şi „Air Moldova" S.R.L. Nici aceste argumente nu sunt în măsură să justifice refuzul recurentului de a satisface reclamația consumatorului, or, raporturile juridice stabilite între doi agenți economici în baza contractelor de agenție comercială, nu pot prejudicia interesele consumatorilor şi sunt excluse din sfera de control al acestora.

În acest sens, Codul civil al R.M. stabilește expres la art.1086 alin.(1) că efectele unui act juridic civil sunt guvernate de principiul relativității, şi anume, „ Contractul produce efecte numai între părți dacă legea nu prevede altfel. Orice clauză contrară este lovită de nulitate absolută.

Cu privire la argumentele recurentului precum că, ISSPNPC nu reprezintă autoritatea publică competentă să examineze petițiile prin care se solicită rambursarea sumelor pentru zborul anulat de „Air Moldova" S.R.L., precizăm că, ISSPNPC realizează controlul respectării legislației privind protecția consumatorilor în limita domeniilor de competență. În conformitate cu art.408 alin.(2) Cod contravențional, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecția Consumatorilor constată şi examinează contravențiile prevăzute la art.84, art.273 pct.1), 4), 6), 10), 12), 19), art.274 alin.(2), (6) şi (7), art.278- 281**,** art. 344, art.349 alin.(6) şi art. 364 alin. (3), (4), (51) şi (6), săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența sa. Subsidiar, conform art.27 lit.g/1) din Legea 105/2003 privind protecția consumatorilor, ISSPNPC efectuează supravegherea pieței privind conformitatea produselor nealimentare, introduse sau puse la dispoziție pe piață, cerințelor esențiale aplicabile, precum şi controlul conformității serviciilor prestate, inclusiv turistice, cerințelor stabilite în actele normative şi/sau declarate, cu excepția domeniilor atribuite competenței altor organe, conform art.28 alin.(2). Prin urmare, conform normelor indicate şi în coroborare cu situația faptică, atestă că, agenția de turism „Infoturism Grup" S.R.L. a prestat servicii turistice de vânzare a biletului de avion în raport cu consumatorul, fapt pentru care agentul constatator din cadrul ISSPNPC a examinat petiția doar în ceea ce privește relațiile de vânzare a biletului de avion, nu şi circumstanțele anulării zborului.

Astfel, raportat la faptul că, ISSPNPC a acționat în strictă conformitate cu prevederile legale la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție seria IPN 01 nr.000475 din 14.06.2023 şi emiterea deciziei de sancționare din 18.07.2023, ajunge la concluzia că, recursul declarat de S.R.L.„EXPLOR TUR" urmează a fi respins, ca fiind neîntemeiat.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate şi cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de administratorul „EXPLOR TUR" S.R.L.„ Victor AFTENI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024, de a casa hotărârea atacată şi de a pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, şi dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art.441 Cod contravențional al RM.*

Conform art.441 alin.(1) lit.b) Cod contravențional al Republicii Moldova, *„procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenției".*

Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul Penal constată prezența temeiurilor de fapt și de

drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond nu a ținut cont de rigorile art.458 alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova, care indică că „examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: lit.a) caracterul veridic al contravenției imputate; lit.b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; lit.c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; lit.d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; lit. e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; lit.f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei".

7. În temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Cod contravențional, *este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.* În temeiul prevederilor art.10 Cod contravențional, *constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșita cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională*.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare*.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

Reieșind din normele vizate, dar și analizând circumstanțele cauzei contravenționale, Colegiul Penal remarcă faptul că soluția instanței de fond privind respingerea contestației depusă de către administratorul „EXPLOR TUR" S.R.L. împotriva deciziei în cauza

contravențională cu seria/nr. DPN01 000414 din 18.07.2023 de sancționare a lui „EXPLOR TUR” S.R.L, în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional, ca fiind neîntemeiată, este una pripită în lipsa unei analize certe și clare a tuturor elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional, precum și în lipsa de probe ce ar demonstra fapta contravențională incriminată acesteia.

8. Reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că la data de 14.06.2023, agentul constatator al ISSPNPC, Arina MIRON a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. IPN01 000475 în privința lui „EXPLOR TUR” S.R.L. în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional, fiind constatată încălcarea prevederilor art.10 lit.c), d) şi art.18/1 alin.(1) din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, în vigoare din 27 octombrie 2003 pentru faptul că la 16.05.2023, „EXPLOR TUR” S.R.L., cu sediul în mun. Chișinău, pe str. 31 August 1989, nr. 64 a refuzat de a satisface reclamația consumatorului Sergiu ZGARDAN privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător în mărime de 2160 lei pentru biletele de avion, la care cursa a fost anulată, în condițiile stabilite de legislație.

La data de 18.07.2023 șeful ISSPNPC, Sergiu DĂRĂNUŢA a emis decizia de sancționare cu seria şi nr. DPN01 000414 în prezența reprezentantului „EXPLOR TUR” S.R.L. Roman Leahu, prin care persoana juridică a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional şi a fost sancționată cu amendă în mărime de 90 unități convenționale, echivalentul a 45000 lei.

Potrivit deciziei de sancționare, în acțiunile persoanei juridice „EXPLOR TUR” S.R.L. a fost reținut refuzul prestatorului „EXPLOR TUR” S.R.L. de a satisface reclamația consumatorului Sergiu ZGARDAN privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător (nerambursarea sumei de 2160 lei pentru biletul de avion la care cursa a fost anulată), în condițiile stabilite de legislație.

Astfel, la 03.022023, Sergiu ZGARDAN, a procurat bilet de avion de la compania AIR Moldova, Chișinău (KIV) - Roma (FCO) cu nr. CUZTPO, 9U-891 pentru zborul din 19.05.2023 prin intermediul site-ului ZBOR.MD (S.R.L. „EXPLOR TUR”).

La 02.05.2023, consumatorul a fost informat despre anularea zborului pentru cursa aeriană corespunzătoare biletului sus-menționat.

Prin urmare, consumatorul la 16.05.2023, printr-o reclamație a solicitat de la S.R.L. „EXPLOR TUR” rambursarea completă a mijloacelor bănești încasate pentru zborul anulat, iar în rezultat a primit refuzul restituirii contravalorii biletului motivând că compania respectivă este intermediară și de fapt compania AIR Moldova se face vinovată de anularea zborului.

La 19.05.2023 în cancelaria ISSPNPC a parvenit petiția consumatorului ZGARDAN Sergiu, prin care a solicitat constatarea încălcării și aplicarea sancțiunii în privința S.R.L. „EXPLOR TUR”, conform Codului contravențional, pentru nerespectarea prevederilor legislației privind protecției consumatorilor.

La data de 10.08.2023, în adresa Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) a parvenit spre examinare contestația înaintată de administratorul S.R.L. „EXPLOR TUR”, împotriva deciziei de sancționare nr. DPN01000414 din data de 18.07.2023, prin care persoana juridică a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod

contravențional, fiind supusă sancțiunii în formă de amendă în mărime de 90 unități convenționali.

Drept consecință, prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024, a fost respinsă depusă de administratorul „EXPLOR TUR" S.R.L. împotriva deciziei în cauza contravențională cu seria/nr. DPN01 000414 din 18.07.2023 de sancționare a lui „EXPLOR TUR" S.R.L. cu amendă în mărime de 90 (nouăzeci) de unități convenționale, echivalentul sumei de 4500 (patru mii cinci sute) lei, emisă de șeful Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Sergiu DĂRĂNUȚĂ, în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional, ca nefondată.

9. În acest context, Colegiul penal constată că instanța de fond, la examinarea contestației, nu a acordat eficiența cuvenită prevederilor art.441 Cod contravențional, care reglementează temeiurile de încetare a procesului contravențional. Or, instanța de recurs apreciază ca fiind eronată soluția instanței de fond de respingere a contestației, în condițiile în care nu a fost stabilit caracterul veridic al contravenției imputate, prin determinarea existenței sau inexistenței faptului contravenției.

Articolul 5 Cod contravențional prevede că *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârşirea unei contravenţii şi nici supus sancţiunii contravenţionale, decât în conformitate cu legea contravenţională. Interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale sunt interzise.*

Art.21 Constituție RM, stipulează că „*Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale*". Art.7 Cod contravențional, prevede că „*Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod".*

În continuare, Colegiul Penal reiterează că în vederea determinării cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întâi dacă fapta de care este acuzat contravenientul constituie „acuzație în materie penală", în sensul art.6 din Convenție. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudența Curții pentru a se vedea dacă o acuzație constituie „acuzație în materie penală" sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului național – potrivit dreptului intern, fapta săvârșită de contravenient atrage răspunderea contravențională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetățenilor și are aplicabilitate generală; natura și gravitatea sancțiunii aplicate. În ceea ce privește sancțiunea amenzii, elementul esențial în funcție de care Curtea analizează aplicabilitatea art.6 este caracterul preventiv și punitiv, deci, scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenționale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atâta timp cât amenda este un mijloc de constrângere a contravenientului și o măsură de prevenire a săvârșirii de noi fapte, ea neavând, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

Ținând cont de cele trei criterii menționate mai sus, faptele de care este învinuită persoana reprezintă acuzații în materie penală în sensul art.6 din Convenție, aceasta beneficiind de prezumția de nevinovăție. Sarcina probei îi revine agentului constatator. Astfel, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție, al egalității armelor, al

contradictorialității și al dreptului la apărare impuse de exigențele art.6 din Convenție și prevăzute de Codul contravențional al RM, s-a oferit posibilitatea propunerii de probe către ambele părți ale procesului contravențional.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, *instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil*: …în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (*Ruiz Torija v. Spania*, 9 decembrie 1994, § 29; *Papon v. Franța (nr. 2)*, dec., 15 noiembrie 2001; *Boldea v. România*, 15 februarie 2007, § 30).

Colegiul Penal relevă că în cauză există un dubiu care nu poate fi înlăturat prin administrarea altor probe, dubiu care profită contravenientului, potrivit principiului *in dubio pro reo*.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Colegiul Penal reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. Or, potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravențional și, în special, potrivit principiului *in dubio pro reo*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite. De asemenea, pentru respectarea principiului prezumției nevinovăției, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane.

Pe cale de consecință, Colegiul Penal reiterează inadmisibilitatea de drept de a dispune tragerea persoanei la răspundere contravențională, în lipsa unei învinuiri concrete, veridice și demonstrate, or, o asemenea hotărâre, ar atrage inevitabil încălcarea principiilor de drept.

Colegiul notează că, acuzarea formulată de agentul constatator nu se întemeiază pe careva probe certe și concludente, la materialele procesului contravențional nu au fost anexate probe materiale care ar confirma fapta incriminată de agentul constatator contravenientei, ceea ce echivalează cu neîndeplinirea obligației pozitive a agentului constatator de demonstrare a vinovăției contravenientei, or, simpla indicare a faptelor date în decizia cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, nu poate fi temei de sancționare a persoanei.

Colegiul penal relevă că, art.374 alin.(3) Cod contravențional, stabilește că, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Se mai subliniază că, aderând la CEDO, Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta protejarea drepturilor și a libertăților proclamate de CEDO ale tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa. Din prevederile Constituției Republicii Moldova (art.4 alin.2) precum și din hotărârea Curții Constituționale nr.55 din 14 octombrie 1999 „Privind interpretarea unor prevederi ale art.4 din Constituția Republicii Moldova" rezultă că CEDO constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a RM cu deosebirea că CEDO are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin. Art.6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, consacră dreptul la un proces echitabil, iar reieșind jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, reflectate în cauza *Ziliberberg contra Moldovei* (nr.61821/40, hotărâre din 01.02.2005), Curtea a decis că, contravenția comportă un caracter „penal" în sensul articolului art.6 din Convenția Europeană.

10. Colegiul atestă că din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție și al deciziei de sancționare seria/nr. DPN01 000414 din 18.07.2023 nu rezultă, în mod cert și neechivoc, fapta de care este acuzată S.R.L. „EXPLOR TUR" în comiterea contravenției prevăzute de art.278 alin. (2) Cod contravențional. Simplul fapt al întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție nu este suficient pentru atragerea răspunderii contravenționale a persoanei juridice.

În acest sens, Colegiul penal reține că concluziile agentului constatator privind vinovăția S.R.L. „EXPLOR TUR" sunt nefondate, întrucât acuzarea formulată nu se întemeiază pe probe certe și concludente. La materialele procesului contravențional nu au fost anexate probe materiale care să confirme fapta incriminată, ceea ce echivalează cu neîndeplinirea obligației pozitive a agentului constatator de a demonstra existența faptei și vinovăția contravenientei.

Astfel, S.R.L. „EXPLOR TUR" a fost sancționată pentru pretinsul refuz de a satisface reclamația consumatorului Sergiu ZGARDAN privind restituirea contravalorii serviciului necorespunzător în mărime de 2.160 lei pentru biletele de avion aferente unui zbor anulat. În acest context, agentul constatator a reținut încălcarea prevederilor art. 10 lit. c), d) și art. 18/1 alin. (1) din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.

Potrivit prevederilor art.10 lit.c) şi d), din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, în vigoare din 27 octombrie 2003*, prestatorul este obligat să presteze numai servicii care nu afectează viața, sănătatea, ereditatea şi securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora, să respecte cerințele stabilite în actele normative sau declarate, precum şi clauzele contractuale.*

Conform art.18/1 alin.(1) din aceiași lege (până la republicarea în Monitorul Oficial al R.Moldova nr.122-124 art.195 din 28 martie 2024), *în cazul serviciilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute care nu sunt imputabile consumatorului, înlocuirea gratuită în condițiile art.18 alin.(4), reducerea corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii se aplică la constatarea deficiențelor în timpul prestării sau recepționării serviciului ori în cadrul termenului de garanție şi se face de către prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit în contract*

Colegiul Penal reține că, potrivit art.278 alin.(2) Cod contravențional, constituie contravenție *refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului privind remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită a acestuia sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în condițiile stabilite de legislație.*

11. Colegiul penal constată că agentul constatator nu a clarificat în mod obiectiv împrejurările cauzei și a adoptat decizia de sancționare a S.R.L. „EXPLOR TUR" în lipsa unor probe pertinente și concludente, cauza fiind examinată incomplet, fără a fi stabilită prezența tuturor elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional. Or, raportând dispozițiile legale incidente la circumstanțele speței, instanța de recurs reține că S.R.L. „EXPLOR TUR" nu deține calitatea de transportator aerian, această calitate aparținând operatorului aerian „AIR MOLDOVA", fapt confirmat de biletele de transport aerian emise pe numele consumatorului Sergiu ZGARDAN.

Această concluzie este susținută și de faptul că S.R.L. „EXPLOR TUR" a transferat mijloacele bănești achitate de consumator pentru biletele de avion operatorului aerian AIR MOLDOVA, iar ulterior, la data de 02.05.2023, consumatorul a fost informat despre anularea zborului de către transportatorul aerian.

Colegiul penal reține că S.R.L. „EXPLOR TUR" este o Agenție de turism care activează sub marca comercială „ZBOR.MD" şi care are în obiectul de activitate: rezervări - vânzări bilete de avion, direct sau prin subagenții revânzătoare.

În vederea prestării acestor servicii din obiectul său de activitate, societatea este autorizată de către Companiile Aeriene (operatorii aerieni/transportatori) care efectuează zborurile să le reprezinte în vânzarea transportului aerian de pasageri şi bagaje pe serviciile sale. Societatea acționează numai ca intermediar al acestor Companii Aeriene şi se supune regulilor şi restricțiilor comerciale impuse de către Companiile Aeriene, în calitate de prestatori direcți.

În acest context, Colegiul reține că prevederile art.1412, art.1419, art.1417 alin.(1) Cod civil, la fel și Convenția pentru unificarea unor reguli privitoare la transportul aerian internațional semnată la Varșovia la 12 octombrie 1929, care prevede la articolul 3 alin.(1) , *pentru transportul călătorilor, transportatorul e ținut a elibera un bilet de călătorie, ce trebuie să conțină următoarele mențiuni a) locul şi data emiterii; b) punctele de plecare şi de destinație; c) opririle prevăzute, cu rezerva facultății pentru transportator să stipuleze că le va putea modifica în caz de nevoie şi fără ca această modificare să poată face transportul să-şi piardă caracterul său internațional; d) numele şi adresa transportatorului sau transportatorilor.*

Astfel, instanța de recurs a relevat că, pe biletele de avion (ce încheierea contractului de transport) întocmite pe numele consumatorului Sergiu ZGARDAN este indicat în calitate de transportator „AIR MOLDOVA".

Convenția de la Varșovia din 1929 mai statuează că [...] *fiecare transportator primind călători, baraje sau mărfuri, e supus regulilor stabilite prin această Convenție şi e socotit a fi una din părțile contractante ale contractului de transport, întrucât acest contract e privitor la partea transportului făcută sub controlul său.*

Totodată, tot ce ține de anulări de zbor, este în afara controlului „S.R.L. „EXPLOR TUR”, care este în totalitate dependentă de deciziile transportatorului AIR MOLDOVA iar despre acest lucru cet. ZGARDAN Sergiu a fost informat la momentul rezervării şi achitării biletului de avion şi a bifat că este de acord cu acestea şi adițional este indicat chiar pe biletele de avion, inclusiv mențiune prin precum că toate serviciile oferite de compania aeriană, *inclusiv cele la bordul aeronavei,* sunt sub răspunderea companiei care efectuează zbor*ul (mâncarea la bord, locurile în avion, bagajele,* schimbările în orarul zborului anulările de zbor, rambursările). *Pentru detalii vă rugam sa contactați compania aeriana, în cazul în care nu a-ți folosit un segment din zborul Dvs., toate zborurile de mai departe vor fi anulate automat de către compania aeriană.*

Conform prevederilor din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012**,** *responsabil pentru transportarea persoanelor, bagajelor şi mărfurilor şi a oferi asistență şi compensații pasagerilor este operatorul aerian.*

Totodată potrivit art.1417 alin.(1) Cod civil: „*contractul de transport de persoane se confirmă (se documentează) printr-un bilet (titlu de călătorie) sau alt document care dă dreptul la transport, iar conform* art.1411 alin.(1) Cod civil prevede *că prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.*

Prin urmare, între cet. ZGARDAN Sergiu şi operatorul aerian CA ”AIR MOLDOVA” S.R.L. au fost stabilite relații contractuale de transport de pasageri şi bagaje care cad sub incidența convențiilor internaționale, reglementărilor normative naționale şi regulilor interne ale operatorului aerian AIR MOLDOVA

Raportând aceste circumstanțe la normele de drept aplicabile, Colegiul consideră eronată concluzia agentului constatator privind comiterea contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional de către S.R.L. „EXPLOR TUR”, întrucât aceasta nu are calitatea de operator aerian și nu poate fi ținută responsabilă pentru anularea zborului și nerambursarea contravalorii biletului de avion.

În consecință, instanța de recurs a constatat că, potrivit cadrului legal pertinent S.R.L. „EXPLOR TUR” nu este responsabilă pentru restituirea contravalorii serviciului necorespunzător în mărime de 2160 lei pentru biletele de avion, la care cursa a fost anulată, deoarece activează în domeniul turistic în calitate de agenție de turism și exercită obligațiile sale în domeniul de activitate turistică și nu este operator aerian, ci este o companie intermediară la cumpărarea-vânzarea biletelor avia către pasageri, astfel încât aceasta nu are obligația de rambursare a sumelor achitate de Sergiu ZGARDAN pentru procurarea biletelor avia, sume încasate de transportatorul vizat. Respectiv, S.R.L. „EXPLOR TUR” (ZBOR.MD) nu deține Autorizație de operator aerian sau certificat de operator aerian- documente care atestă autorizarea de a efectua operațiuni comerciale specializate (lucru aerian- transportare aeriană internațională de persoane, bagaje sau mărfuri).

Prin urmare, compania S.R.L. „EXPLOR TUR” și-a asumat obligația de a emite bilet electronic ceea ce a fost respectat de către ultima, în mod corespunzător, cu bună credință și diligență profesională.

Astfel, Colegiul conchide că formularea învinuirii în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional în privința S.R.L. „EXPLOR TUR” este nefondată, în lipsa vinovăției și a elementelor constitutive ale contravenției.

12. În continuare, Colegiul ține să menționeze faptul că pentru existența contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional, este necesară întrunirea cumulativă a tuturor elementelor constitutive ale contravenției, și anume: obiectul juridic, obiectul material, subiectul contravenției, latura obiectivă și latura subiectivă. Lipsa oricăruia dintre aceste elemente atrage inexistența faptei contravenționale și impune încetarea procesului contravențional în temeiul art.441 alin.(1) lit.a) Cod contravențional.

Obiectul juridic al contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional îl constituie relațiile sociale privind protecția drepturilor consumatorilor în raport cu prestarea de servicii sau comercializarea de produse necorespunzătoare, în condițiile stabilite de legislația specială.

În speță, pentru a fi afectat obiectul juridic protejat de norma contravențională, este indispensabil ca să existe un serviciu necorespunzător prestat de contravenient, să existe un drept legal al consumatorului la remediere, înlocuire sau restituire și acest drept să fie încălcat printr-un refuz nejustificat al prestatorului. Or, din materialele cauzei nu rezultă existența unui serviciu necorespunzător prestat de S.R.L. „EXPLOR TUR”, ci anularea zborului de către operatorul aerian AIR MOLDOVA, fapt care excede total sfera de activitate și control a agenției de turism. În lipsa unui serviciu necorespunzător imputabil contravenientei, obiectul juridic al contravenției nu este lezat.

Obiectul material al contravenției îl constituie produsul sau serviciul necorespunzător a cărui remediere, înlocuire sau contravaloare este solicitată. În cauza de față serviciul prestat de S.R.L. „EXPLOR TUR” a constat exclusiv în rezervarea și vânzarea biletului de avion. Acest serviciu a fost prestat integral, corect și fără deficiențe, biletul fiind emis și transmis consumatorului conform solicitării acestuia, iar anularea zborului nu constituie un viciu sau o deficiență a serviciului de intermediere prestat de agenție.

Prin urmare, nu există un obiect material al contravenției în raport cu S.R.L. „EXPLOR TUR”, întrucât serviciul imputat ca fiind „necorespunzător” nu aparține sferei sale de activitate.

Subiectul contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional poate fi exclusiv vânzătorul sau prestatorul serviciului necorespunzător, respectiv persoana care a prestat serviciul, avea obligația legală de a-l presta conform cerințelor și deține controlul asupra executării acestuia. În speță, S.R.L. „EXPLOR TUR” nu deține calitatea de prestator al serviciului de transport aerian, aceasta aparținând operatorului aerian AIR MOLDOVA, fapt confirmat de biletele de avion emise pe numele consumatorului, de prevederile Codului civil (art. 1412, art. 1417, art. 1419) și Convenția de la Varșovia din 1929.

Respectiv, în speță S.R.L. „EXPLOR TUR” a acționat exclusiv ca intermediar, neavând obligația legală de a efectua transportul sau de a decide asupra anulării zborului și rambursării contravalorii acestuia. Prin urmare, contravenienta nu întrunește calitatea cerută de norma contravențională, lipsind subiectul activ al contravenției.

Latura obiectivă a contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional constă într-o acțiune sau inacțiune concretă – *refuzul* vânzătorului sau prestatorului de a satisface reclamația consumatorului, în condițiile stabilite de legislație.

Pentru existența laturii obiective este necesar să existe o reclamație întemeiată legal, să existe obligația legală a prestatorului de a satisface reclamația și să existe un refuz nejustificat, expres sau tacit.

În speță S.R.L. „EXPLOR TUR" nu a refuzat satisfacerea reclamației, ci a informat consumatorul că a inițiat procedura de rambursare la operatorul aerian. Contravenienta nu avea obligația legală de a restitui suma, întrucât aceasta a fost încasată și reținută de transportator, respectiv în lipsa posibilității legale și factuale de a efectua rambursarea exclude existența refuzului în sens contravențional, astfel și latura obiectivă a contravenției lipsește.

Contravenția prevăzută de art.278 alin.(2) Cod contravențional se săvârșește *cu vinovăție*, sub forma intenției directe sau indirecte.

În cauza de față S.R.L. „EXPLOR TUR" a acționat cu bună-credință, informând consumatorul despre procedura legală de rambursare, lipsa posibilității de rambursare este determinată de factori externi, independenți de voința contravenientei, prin urmare nu se poate reține intenția de a încălca drepturile consumatorului. Astfel, vinovăția contravențională nu este dovedită, iar lipsa acesteia exclude răspunderea contravențională.

Prin urmare, se constată lipsa temeiului contravențional și nelegalitatea sancțiunii aplicate, iar măsurile dispuse prin decizia agentului constatator nu pot fi menținute.

13. În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei *trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție*. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă întru confirmarea învinuirii aduse lui S.R.L. „EXPLOR TUR".

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art.7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art.375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art.8 Cod contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, instanța de judecată constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv elementele constitutive ale contravenției și a încadra juridic fapta, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei în raport cu fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, prin probe pertinente și concludente și respectiv, ajunge la concluzia că este ilegal a trage persoana la răspundere contravențională în temeiul unui proces-verbal care constată în mod arbitrar fapta comisă și încadrarea acestei fapte în temeiul normei speciale din Codul contravențional.

Colegiul reține că este inadmisibilă și contrară inclusiv principiilor consacrate de Legea contravențională la articolele 5, 7 și 8, întocmirea unui proces verbal în lipsa unui suport probator suficient, care urmează a fi cercetat în mod obiectiv conform art.425 alin.(3) Cod contravențional, de către agentul constatator și care urmează să stea la baza formulării concluziei privind comiterea faptei în circumstanțe concrete, săvârșirea faptei de către contravenient, întrunirea a faptei comise de contravenient a tuturor elementelor constitutive a componenței de contravenție în baza căreia a fost încadrată juridic fapta, cât și lipsa circumstanțelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, sau al răspunderii contravenționale.

14. Colegiul reține că în cauză fapta presupusă de agentul constatator nu întrunește elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional, *or nu a fost dovedită existența unui serviciu necorespunzător prestat de S.R.L. „EXPLOR TUR", acesta având exclusiv calitatea de intermediar în procesul de rezervare și vânzare a biletelor de avion, iar anularea zborului a fost dispusă de operatorul aerian*, fapt ce nu poate fi imputat contravenientei. Totodată, ***lipsește latura obiectivă a contravenției***, întrucât din materialele cauzei nu rezultă un refuz nejustificat al S.R.L. „EXPLOR TUR" de a satisface reclamația consumatorului în condițiile stabilite de legislație, societatea neavând obligația legală de a restitui contravaloarea biletului de avion, obligație ce incumbă exclusiv transportatorului aerian. De asemenea, ***lipsește subiectul contravenției***, întrucât S.R.L. „EXPLOR TUR" nu deține calitatea de prestator al serviciului de transport aerian, nefiind operator aerian și neavând competența de a decide asupra anulării zborului sau rambursării sumelor achitate. În *absența unui obiect material al contravenției* și a vinovăției contravenționale, constatate prin probe certe și concludente, nu sunt întrunite elementele constitutive ale contravenției, iar simpla întocmire a procesului-verbal nu poate suplini lipsa probatoriului necesar pentru atragerea răspunderii contravenționale.

Din considerentele descrise mai sus, Colegiul Penal a ajuns la concluzie că, fără a cunoaște fapta prejudiciabilă concretă care i se incriminează unei persoane, instanța de judecată nu poate să analizeze şi să constate existența contravenției prin determinarea dacă în acțiunile/inacțiunile persoanei se regăsesc semnele componenței contravenției din partea speciala a Codului contravențional. Or, în lipsa faptei contravenționale, instanța de recurs

constată ca actul de învinuire este unul ipotetic, care are ca efect încălcarea principiului legalității incriminării.

Colegiul penal menționează că, cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina lui S.R.L. „EXPLOR TUR", instanța de recurs a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenție constatată de către agentul constatator, prin probe certe, pertinente şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție acționează principiul in *dubio pro reo*. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art.375 alin.(3) Cod contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Astfel că, instanța de recurs explică faptul că, agentul constatator are rolul de a administra probe în ordinea prevăzută de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Prin urmare, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional. Respectiv, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului sunt neconfirmate prin alte mijloace de probă, în sensul dat pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept *in dubio pro reo*.

Astfel în măsura în care procesul verbal de constatare a contravenției nu este susținut de dovezi care corespund prevederilor legale procesuale în baza cărora s-a întocmit precum și din cauza că în cadrul acumulării probelor nu și-au găsit confirmare afirmațiile agentului constatator, iar petiționarul respinge învinuirile aduse nu se mai poate susține temeinicia procesului verbal fără a indica prezumția de nevinovăție instituită de art.6 a Convenției. Or. potrivit practicii CEDO în cauzele referitoare contravenții sunt aplicate prevederile art.6 din CEDO cu toate garanțiile conferite de acesta contravenientul beneficiind de prezumția de nevinovăției (cauza Anghel vs României) sarcina probei revenind agentului constatator cu respectarea în acest mod a principiului egalității armelor.

În susținerea poziției sale, Colegiul elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare, nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă utilă întru confirmarea învinuirii aduse lui S.R.L. „EXPLOR TUR".

În final, în urma aprecierii probele descrise conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, Colegiul conchide că este necesară şi oportună doar încetarea procesului contravențional pornit în privința lui S.R.L. „EXPLOR TUR", deoarece S.R.L „EXPLOR

TUR” nu este operator aerian, nu deține calitatea de transportator, fiind o companie intermediară la cumpărarea-vînzarea biletelor avia pentru pasageri, respectiv în acțiunile făptuitorului lipsesc elementele constitutive ale contravenției imputate, iar decizia de sancționare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea făptuitorului, astfel încât susținerea învinuirii de către agentul constatator poartă doar un caracter declarativ şi se bazează tocmai pe presupuneri, iar vinovăția adusă- nefiind obiectiv confirmată prin careva probe.

15. Conform prevederilor art.441 alin.(1) lit.a) Cod contravențional, ”*procesul contravențional pornit încetează dacă, nu există faptul contravenției”.*

Reieșind din cele invocate mai sus, Colegiul penal deduce că, la caz lipsește faptul contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional.

Luând în considerație faptul că, în cadrul examinării cauzei nu s-a constatat comiterea de către S.R.L. „EXPLOR TUR” a contravenției prevăzute de art.278 alin.(2) Cod contravențional, instanța de recurs ajunge la concluzia de a înceta procesul contravențional pe motivul lipsei faptului contravenției.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal va admite recursul declarat de administratorul „EXPLOR TUR” S.R.L.„ Victor AFTENI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024, casând hotărârea primei instanțe, cu încetarea procesul contravențional pornit în baza în baza art.278 alin.(2) Cod contravențional, în privința lui S.R.L. „EXPLOR TUR”, pe motivul lipsei faptei contravenționale.

16. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.a), art.474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de administratorul „EXPLOR TUR” S.R.L.” Victor AFTENI.

Se casează Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-5131/2023 din 14 iunie 2024, în cauza contravențională intentată în privința lui S.R.L. „EXPLOR TUR” în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional.

Se rejudeca cauza și se pronunță o nouă Hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul contravențional intentat în privința lui S**.R.L. „EXPLOR TUR”** în temeiul art.278 alin.(2) Cod contravențional, se încetează din motivul lipsei faptei contravenționale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Olga COJOCARU**

Vitalie BUDECI